

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**ІНДИВІДУАЛЬНА ПОДАТКОВА КОНСУЛЬТАЦІЯ
від 11.01.2023 р. № 26/ІПК/99-00-24-03-06**

Щодо оподаткування окремих видів доходів

Державна податкова служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), розглянула звернення щодо оподаткування окремих видів доходів та в межах компетенції повідомляє.

Платник податків у зверненні повідомив, що рішенням суду зобов'язано товариство поновити працівника на роботі, сплатити йому середній заробіток за час вимушеного прогулу та сплатити на користь працівника витрати на професійну правничу допомогу.

Платник податку просить надати індивідуальну податкову консультацію з питання включення компенсації працівнику судового збору та витрат на професійну правничу допомогу за рішенням суду до загальномісячного (річного) оподаткованого доходу платника податку.

Статтею 129¹ Конституції України встановлено, що суд ухвалює рішення іменем України. Судове рішення є обов'язковим до виконання.

Правові засади справляння судового збору, платників, об'єкти та розміри ставок судового збору, порядок сплати, звільнення від сплати та повернення судового збору визначає Закон України від 08 липня 2011 року № 3674-VI «Про судовий збір», відповідно до ст. 1 якого судовий збір – це збір, що справляється на всій території України за подання заяв, скарг до суду, за видачу судами документів, а також у разі ухвалення окремих судових рішень, передбачених цим Законом. Судовий збір включається до складу судових витрат.

Крім того, згідно зі ст. 133 глави 8 «Судові витрати» Цивільного процесуального кодексу України судові витрати складаються з судового збору та витрат, пов'язаних з розглядом справи, до яких, зокрема, належать витрати на професійну правничу допомогу.

Водночас ст. 67 Конституції України передбачено, зокрема, що кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом.

Оподаткування доходів фізичних осіб регулюється розділом IV Кодексу, відповідно до п. 162.1 ст. 162 якого платником податку є, зокрема, фізична особа – резидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні, податковий агент.

Об'єктом оподаткування фізичної особи – резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід (п.п. 163.1.1 п. 163.1 ст. 163 Кодексу).

Статтею 165 Кодексу встановлено вичерпний перелік доходів, які не включаються до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку.

Крім того, звільняються від оподаткування військовим збором доходи, які згідно з розділом IV Кодексу та підрозділом 1 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу не включаються до загального оподаткованого доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім доходів, зазначених у пунктах 3 і 4 п. 170.13¹ ст. 170 Кодексу та п. 14 підрозділу 1 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу (п.п. 1.7 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу).

Водночас п. 164.2 ст. 164 Кодексу визначено перелік доходів, що включаються до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку, зокрема, дохід, отриманий платником податку як додаткове благо (крім випадків, передбачених ст. 165 Кодексу) у вигляді суми грошового відшкодування будь-яких витрат або втрат платника податку, крім тих, що обов'язково відшкодовуються згідно із законом за рахунок бюджету або звільняються від оподаткування згідно з розділом IV Кодексу (п.п. «г» п.п. 164.2.17 п. 164.2 ст. 164 Кодексу).

Також вказаний дохід є об'єктом оподаткування військовим збором (п.п. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу).

Нарахування, утримання та сплата (перерахування) податку на доходи фізичних осіб та військового збору до бюджету здійснюється у порядку, встановленому ст. 168 Кодексу.

Податковий агент, поняття якого наведено у п.п. 14.1.180 п. 14.1 ст. 14 Кодексу, що нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок на доходи фізичних осіб та військовий збір з суми такого доходу за його рахунок використовуючи ставку податку 18 відс., визначену в ст. 167 Кодексу, та ставку військового збору 1,5 відс., встановлену в п.п. 1.3 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу (п.п. 168.1.1 п. 168.1 ст. 168 Кодексу).

Податковий агент прирівнюється до платників податку і має права та виконує обов'язки, встановлені Кодексом для платників податків (п. 18.2 ст. 18 Кодексу).

Враховуючи викладене, сума судового збору та витрат, пов'язаних з розглядом справи, яка відшкодовується фізичній особі за рішенням суду юридичною особою, включається до загального місячного (річного) оподаткованого доходу такого платника як додаткове благо та оподатковується податком на доходи фізичних осіб і військовим збором на загальних підставах.

При цьому юридична особа є податковим агентом щодо нарахування, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб і військового збору з зазначених доходів, нарахованих на підставі рішення суду.

Крім цього, така юридична особа як податковий агент прирівнюється до платників податку і має права та виконує обов'язки, встановлені Кодексом для платників податків.

Зауважимо, що відповідно до п. 52⁸ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу тимчасово, на період по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної

хвороби (COVID-19), зупиняється перебіг строків, встановлених, зокрема, статтями 52 і 53 Кодексу щодо надання контролюючими органами індивідуальних податкових консультацій в письмовій формі.

Крім того, тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, справляння податків і зборів здійснюється з урахуванням особливостей, визначених у п. 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Так, згідно з п.п. 69.9 п. 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу для платників податків та контролюючих органів зупиняється перебіг строків, визначених податковим законодавством та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, крім випадків, передбачених зазначеним підпунктом Кодексу.

Відповідно п. 52.2 ст. 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.